

10.6.2008

Zadeva: Vprašalnik o odnosu do družinske politike pred volitvami v DZ 2008

Spoštovani!

Letos jeseni bodo volitve poslancev v DZ. Precejšen del volivcev smo tudi starši in zato je za nas pri izbiri strank in kandidatov za poslance pomemben tudi njihov odnos, načrti in doslej opravljeno delo na področju družinske politike.

Družinska pobuda, društvo za družini naklonjeno družbo, je nestransko združenje staršev in prijateljev družin, ki si že 10 let prizadeva za čim boljši položaj družin v slovenski družbi. V tem času se je zamenjalo več vlad in vsem smo kritično držali ogledalo, predlagali čim boljše rešitve, nasprotovali slabim, pohvalili dobre... S tem se je gotovo najbolje pokazala naša strokovnost in strankarska neodvisnost, zaradi katerih tudi število naših članov že ves čas narašča.

Pred volitvami 2008 želimo vse parlamentarne stranke povprašati o odnosu do družinske politike, kaj ste na tem področju že naredile v preteklosti (saj veste, dejanja štejejo več kot le obljube) in kaj nameravate na tem področju narediti v naslednjem mandatu, če vam bomo volivci zaupali vodenje države.

Zato se obračamo tudi na vašo stranko in vas prosimo, da nam izpolnjen vprašalnik pošljete najkasneje do konca meseca junija, ko bomo rezultate zbrali in jih predstavili tudi javnosti. Za stranke, ki odgovorov ne bodo poslale, bomo privzeli, da jih to področje ne zanima oziroma se jim ne zdi vredno pozornosti.

Če morda še ne veste, kaj bi v naslednjem mandatu na področju družinske politike lahko bilo prednostna naloga, smo vedno pripravljene na pogovor in vam z veseljem pomagamo sestaviti program za to področje.

Vprašalnik vam na sedež stranke pošiljamo na papirju in v elektronski obliki, različnim predstavnikom stranke pa še na elektronski naslov.

Če se odločite za papirno izvedbo, vas prosimo, da izpolnjen vprašalnik pošljete na naslov:

Družinska pobuda, Stara Oselica 18, 4225 Sovodenj.

Če se odločite za elektronsko izvedbo, vas prosimo, da izpolnjen vprašalnik pošljete na naslova: tomaz.merse@druzinskapobuda.si in tomaz.merse@gmail.com.

V Družinski pobudi upamo, da boste vprašalnik sprejeli kot priložnost za konkretno predstavitev svojega programa in načrtov. V pričakovanju vašega pozitivnega odziva vas pozdravljam ter vam želim lep in miren dan!

Tomaž Merše, predsednik DP

Vprašalnik o odnosu do družinske politike pred volitvami v DZ 2008

1. Splošna vprašanja

Navodilo: Na vsako vprašanje odgovor napišete v prazen prostor pod vprašanje. Če izpolnjujete elektronsko, se bo z besedilom sam povečeval. Če imate na papirju premalo prostora, napišite odgovor na ločen list in ga označite s številko vprašanja. Kjer vas sprašujemo po številski oceni, jo vpišete

1.1. Ali menite, da je nizka rodnost (čeprav se zadnjih nekaj let nekoliko povečuje, je še vedno precej pod ravno za ohranjanje prebivalstva) v Sloveniji problem? Zakaj?

1.2. Ali menite, da je država na tem področju dolžna karkoli storiti? Zakaj?

1.3. Če da, ali je doslej storila dovolj?

1.4. Kako ocenjujete zakonodajo, ki danes ne le dopušča, ampak celo vzpodbuja prikrievanje družinskih razmerij (navidezno samohranilstvo...)? Se vam zdi to problem?

1.5. Kaj je po vašem mnenju prvi temelj pokojninskega sistema (razporedite po pomembnosti – najpomembnejše 1, naslednje 2 ...):

- _____ Medgeneracijski sporazum in torej otroci,
- _____ Minulo delo,
- _____ Kapitalske naložbe.
- _____ Drugo (navedite)

1.6. Ocenite doseganje skrb slovenske države za starše in družine na naslednjih področjih z oceno od 1 do 5:

- ____ starševski dopust in nadomestila,
- ____ družinski prejemki,
- ____ možnost dela s skrajšanim delovnim časom,
- ____ konkurenčnost staršev na trgu dela,
- ____ položaj staršev v pokojninskem sistemu,
- ____ skrb za starše otrok s posebnimi potrebami,
- ____ skrb za študentske družine,
- ____ zdravstveno varstvo,
- ____ predšolska vzgoja in varstvo,
- ____ osnovno šolstvo,
- ____ srednje šolstvo,
- ____ visoko šolstvo,
- ____ stanovanjska politika,
- ____ lažjanje združevanja poklicnih in družinskih obveznosti.

1.7. Kaj so po vaši oceni največji problemi oziroma pomanjkljivosti na spodaj navedenih področjih? Vprašanje je pomembno, saj je za bodoče nosilce oblasti zelo pomembno, da vidijo, kje so pomanjkljivosti, saj sicer niti ne morejo niti se jim ne zdi potrebno iskati rešitve zanje.

Navodilo: Za vsako področje navedite nekaj po vašem mnenju največjih pomanjkljivosti rešitev na tem področju. Zaželeno je kakšno dodatno pojasnilo (pri papirni verziji najbrž na ločenem listu).

1.7.1. starševski dopust in nadomestila,

1.7.2. družinski prejemki,

1.7.3. možnost dela s skrajšanim delovnim časom,

1.7.4.konkurenčnost staršev na trgu dela,

1.7.5.položaj staršev v pokojninskem sistemu,

1.7.6.skrb za družine z otroki s posebnimi potrebami,

1.7.7.skrb za študentske družine,

1.7.8.zdravstveno varstvo,

1.7.9.predšolska vzgoja in varstvo,

1.7.10.osnovno šolstvo,

1.7.11.srednje šolstvo,

1.7.12.visoko šolstvo,

1.7.13.stanovanjska politika,

1.7.14.lajšanje združevanja poklicnih in družinskih obveznosti.

1.8. Ali se vam zdi problematično, da so otroci edina a zelo velika skupina državljanov, ki nima predstavnikov v Državnem zboru? Zakaj?

1.9. Kaj menite o načelu, da bi bil vsak odrasel posameznik po svojih zmožnostih dolžan povrniti vanj vložena sredstva v njegovi mladosti. Z vidika dolgoročnega preživetja naroda in države bi to pomenilo poskrbeti za vsaj enega naslednika (če ne fizično pa finančno).

Označite kateri odgovor je najbližje vašemu stališču in po možnosti dodajte kratek komentar.

- _____ Dober pristop, le izvedba nam ni čisto jasna
- _____ Dober pristop toda ne bi dobili politične podpore za izvedbo
- _____ Slab pristop, ne moremo od nekoga zahtevati povračila vanj vloženi sredstev

Dodaten komentar ali pojasnilo:

2. Preteklo delo stranke

Navodilo: Na vsako vprašanje odgovor napišete v prazen prostor pod vprašanje. Če izpolnjujete elektronsko, se bo prostor z besedilom sam povečeval. Če imate na papirju premalo prostora, napišite odgovor na ločen list in ga označite s številko vprašanja.

2.1. Katere družinam in staršem naklonjene rešitve je vaša stranka predlagala v tekočem mandatu? Katere rešitve so bile tudi uveljavljene?

2.2. Katere spremembe zakonodaje v tekočem mandatu ocenjujete kot družinam koristne?

2.3. Katere spremembe zakonodaje v tekočem mandatu ocenjujete kot družinam škodljive?

2.4. Ali ocenjujete, da je v preteklosti vaša stranka področju družinske politike posvečala zadostno skrb? Pojasnite, prosim.

3. Načrti oziroma obljube za prihajajoči mandat

Navodilo: Za vsako področje navedite nekaj po vašem mnenju najpomembnejših rešitev, ki jih nameravate izpeljati v prihajajočem mandatu. Zaželeno je kakšno dodatno pojasnilo (pri papirni verziji najbrž na ločenem listu).

3.1. Katere rešitve oziroma izboljšave boste izpeljali na naslednjih področjih v naslednjem mandatu, če boste imeli možnost oblikovati politiko vlade

3.1.1. starševski dopust in nadomestila,

3.1.2. družinski prejemki,

3.1.3. možnost dela s skrajšanim delovnim časom,

3.1.4. konkurenčnost staršev na trgu dela,

3.1.5. položaj staršev v pokojninskem sistemu,

3.1.6. skrb za družine z otroki s posebnimi potrebami,

3.1.7.skrb za študentske družine,

3.1.8.zdravstveno varstvo,

3.1.9.predšolska vzgoja in varstvo,

3.1.10.osnovno šolstvo,

3.1.11.srednje šolstvo,

3.1.12.visoko šolstvo,

3.1.13.stanovanjska politika,

3.1.14.lajšanje združevanja poklicnih in družinskih obveznosti.

4. Stališče oziroma mnenje glede nekaterih konkretnih predlogov

Navodilo: Pri vsakem predlogu označite, katera ocena oziroma stališče vam je najbližje ter dodajte kratko razlago oziroma utemeljitev.

4.1. Ukrepi za izboljšanje položaja staršev na trgu dela

4.1.1. Vpeljava vzpodbud delodajalcem za zaposlovanje staršev po daljšem starševskem dopustu (npr. enoletno subvencioniranje prispevkov za socialno varnost s pogojem, da zaposlitev traja vsaj še eno leto po izteku subvencije).

Predlog

- je nujen, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podpri

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

4.1.2. Vpeljava vzpodbud delodajalcem za zaposlovanje staršev s skrajšanim delovnim časom (npr. subvencioniranje sorazmernega dela regresa, dela stroškov za nadomestilo stroškov za prehrano in prevoz na delo).

Predlog

- je nujen, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podpri

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

4.1.3. Višina prispevkov delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaposlene matere (ali očeta, če je edini hranitelj družine) z majhnimi otroki naj bo progresivno odvisna od števila otrok, ki jih vzdržuje

Delodajalec bi bil pri plačilu prispevkov delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaposlenih mater (ali očeta, če je edini hranitelj družine) predšolskih otrok upravičen do popusta, ki bi bil odvisen od števila otrok, ki jih mati vzdržuje.

Možen primer izvedbe je naslednja lestvica:

1 otrok	2 otroka	3 otroci	4 ali več otrok
-20%	-40%	-80%	-100%

Tako bi delodajalec za mater z enim otrokom plačeval 80% z zakonom določenih prispevkov, za mater z dvema otrokoma 60%, za mater s tremi otroki 20%, za mater s štirimi ali več otroki, med katerimi bi moral biti vsaj eden predšolski, pa bi bil oproščen plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Da bi skupna masa prispevkov delodajalcev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje njihovih zaposlenih ostala enaka in ukrep proračunsko nevtralen, bi bilo treba ustrezno zvišati stopnjo teh prispevkov z današnje stopnje 8,85% na stopnjo 9,1%. Delodajalcem, ki se ne izogibajo zaposlovanju mater majhnih otrok se tako masa prispevkov ne bi spremenila ali pa bi se zmanjšala.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

4.2. Vzgoja in varstvo predšolskih otrok

4.2.1. Vrtec naj bo za tretjega in nadaljnje otroke v družini brezplačen ne glede na to, koliko jih je istočasno vključenih v vrtec.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

4.2.2. Po znižanju plačil za vrtec za drugega otroka v vrtcu se bo še bolj povečala neenakopravnost staršev, ki za svojega otroka v vrtcu ne dobijo prostora ali se odločijo za kakšno drugo obliko predšolske vzgoje in varstva. Za te otroke se uvede vzgojno varstveni dodatek vsaj v višini najnižje subvencije za enako stare otroke, ki so vključeni v javni vrtec (20% povprečne cene programa za ustrezno starostno skupino v RS).

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

4.2.3. Namesto veljavnega načina določanja plačila staršev za vrtec na podlagi stopničaste dohodkovne lestvice se uvede enotna cena za vse otroke v višini npr. 25% cene programa (malo manj kot zanaša danes povprečno plačilo staršev). Za socialno najšibkejše bi subvencija še vedno lahko bila višja. S tem bi odpravili enega izmed večjih razlogov za prikrivanje družinskih razmerij in dohodkov, zmanjšali obseg dela in s tem stroškov administracije, upravičence do dodatnih subvencij pa bi lahko bolje preverili.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

4.2.4. Enakovredno financiranje javno priznanih programov predšolske vzgoje ne glede na to, kdo je lastnik oziroma ustanovitelj izvajalca, kar bi pomenilo ukinitvev doplačil staršev za te programe v zasebnih vrtcih in omogočilo bolj prosto izbiro vrtca za vse otroke, ne le za tiste, ki lahko doplačajo več.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

4.3. Položaj staršev v pokojninskem sistemu

4.3.1. Pravice iz pokojninskega sistema naj bodo odvisne od števila otrok, za katere je zavarovanec poskrbel, tako da bo zavezanci z več otroki imeli večje pravice iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Primer možne izvedbe gornjega predloga:

Staršem bi glede na število otrok, ki jih vzdržujejo, vsako leto država plačala določeno dodatno obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje in bi jim bila s tem pripisana določena dodatna zavarovalna doba. Ta bi bila progresivno odvisna od števila otrok. Glede na to, da pri trenutno veljavni odmerni stopnji 72%, pokojninskemu sistemu prinašajo dobiček zavarovanci s tremi in več otroki, bi morala biti pripisana doba za enega oziroma dva otroka minimalna (simbolična), za večje število pa bi morala progresivno naraščati.

Tako bi starši v vsakem letu glede na število otrok, za katere so skrbeli v tem letu dobili:

1 otrok	2 otroka	3 otroci	4 otroci	5 ali več otrok
0,25 meseca	0,5 meseca	2 meseca	8 mesecev	12 mesecev

Izvedba predloga ne bi zahtevala dodatnih sredstev iz proračuna, saj bi lahko le del sredstev, ki jih proračun tako ali tako prispeva v pokojninsko blagajno, opredelili kot prispevke za dodatno obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje staršev.

Predlog

- je nujen, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podpri

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

4.4. Starševsko varstvo in družinski prejemki

4.4.1. Izboljšanje skrbi za študentske družine

Za mamice s statusom študenta naj država zagotavlja starševski dodatek ves čas rednega študija tudi po preteku prvega leta starosti otroka.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podpri

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

4.5. Stanovanjska politika

4.5.1. Neprofitna najemna naj bo progresivno odvisna od števila otrok.

V današnji ureditvi je v večini primerov neprofitna najemna linearno odvisna od velikosti stanovanja. Glede na to, da družina z več otroki za enak standard bivanja potrebuje večje stanovanje, bi bilo v smislu odpravljanja ovir pri odločanju za še kakšnega otroka dobro uvesti odvisnost najemnine od števila otrok.

Neprofitna stanovanja praviloma zagotavljajo lokalne skupnosti, ki imajo že danes za ta namen premalo virov, zato naj se sredstva za kritje razlike do polne neprofitne najemnine zagotavlja iz državnega proračuna

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

4.5.2. Državna premija pri NSVS naj bo progresivno odvisna od števila otrok.

NSVS je s svojo uvedbo povzročila bistveno izboljšanje ponudbo primerljivih komercialnih oblik varčevanja in kreditiranja stanovanjske gradnje. Zato lahko v prihodnosti NSVS preoblikujemo v pomemben instrument družinske politike, ki bo z močno odvisnostjo od števila otrok pomagal družinam z več otroki, ki za enak standard bivanja potrebujejo več prostora, zagotoviti ustrezen rešitev stanovanjskega vprašanja.

Zato predlagamo, da postane državna premija progresivno odvisna od števila otrok, ki jih varčevalec vzdržuje. Primer možne izvedbe prikazuje tabela:

Št. otrok	0	1	2	3	4	5	6
Premija za otroka glede na vrstni red	0%	40%	60%	100%	100%	100%	100%
Premija glede na št. otrok	100%	140%	200%	300%	400%	500%	600%

Podobno bi morala biti od števila otrok odvisna tudi subvencionirana obrestna mera posojila na podlagi NSVS.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

4.5.3. Uvedba ti. »prvega družinskega stanovanja« za določen čas.

Mlade družine bi dobile možnost zelo poceni (ali še bolje brez najemnine le s plačilom stroškov) najemniškega stanovanja za določen čas (npr. 5 ali 6 let), v katerem bi imela s tem stanovanjem minimalne stroške in bi si lahko opomogla, da bi po preteku tega časa samostojno reševala svoje stanovanjsko vprašanje (najemno, nakup s pomočjo posojila,). Stanovanja bi lahko bila razmeroma skromna in bi že s tem vzpodbujala k samostojnemu reševanju stanovanjskega vprašanja. čas bivanja v takšnem stanovanju bi moral biti strogo omejen na določen čas. Če družina v tem času stanovanja ne izprazni, bi morala za vsak dodaten mesec plačati ustrezno profitno najemnino za takšno stanovanje, ki bi s časom lahko še dodatno rasla.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podpri

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

4.5.4.Uvedba posebnih stanovanjskih olajšav ali stanovanjskega dodatka (po nemškem vzoru) v odvisnosti od števila otrok za družine, ki si same rešujejo stanovanjsko vprašanje.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podpri

Utemeljitev oziroma razlaga stališč:

4.6. Šolstvo

4.6.1.Enakovredno financiranje javno priznanih programov ne glede na to, kdo je lastnik oziroma ustanovitelj izvajalca, kar bi pomenilo ukinitvev šolnin za te programe na zasebnih šolah in omogočilo prosto izbiro šole za vse otroke, ne le za tiste, ki lahko doplačajo šolnino.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podpri

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

4.6.2.Subvencioniranje toplega obroka za osnovnošolce

Država je poskrbela za sofinanciranje toplega obroka za študente, sprejela zakonodajo za rešitev tega problema za dijake, le za osnovnošolce starši še vedno plačujemo ekonomsko ceno kosil, ki niso deležna nobene subvencije. Glede na to, da je zelo veliko otrok (vsaj na razredni stopnji) v času kosila in še precej po njem v šoli, je s stališča zdrave prehrane in zdravega razvoja otroka kosilo v šoli nujno potrebno. Zato naj se za osnovnošolce zagotovi enaka subvencija toplega obroka kot za dijake.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

4.6.3. Enotna cena prevoza v šolo za vse dijake

Oddaljenost od kraja šolanja in s tem povezani stroški prevoza dijakov so pomembna omejitev pri enaki dostopnosti šolanja za vse. Zato se uvede enotno plačilo za prevoze dijakov ne glede na razdaljo v višini npr. cene mesečne vozovnice za mestni potniški promet v Ljubljani. Razliko bi pokrila država. S tem bi slovenski dijaki za prevoz v šolo mesečno plačevali približno toliko, kot avstrijski ob bistveno višji povprečni kupni moči plačajo v celem letu.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

4.7. Volilna pravica

Starši naj dobijo volilno pravico v imenu svojih mladoletnih otrok. Otroci so edina skupina državljanov, ki nima svojih zastopnikov v DZ. Čeprav smo starši v vseh drugih primerih odgovorni za ravnanje svojih otrok in jih lahko oziroma moramo zastopati, nam država na volišču te pravice ne daje in tako otroke na poseben način diskriminira. Tehnično je možna rešitev, da ima vsak izmed staršev za vsakega otroka, s katerim živi, polovico glasu. Če otrok živi le z enim staršem, ima ta celoten glas v imenu otroka. Pri tem v nobene smislu ne razmišljamo o zniževanju starosti, pri kateri bi otroci sami dobili volilno pravico, saj smo prepričani, da je za odgovorno odločitev na volitvah potrebna vsaj zrelost polnoletnosti.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča: